

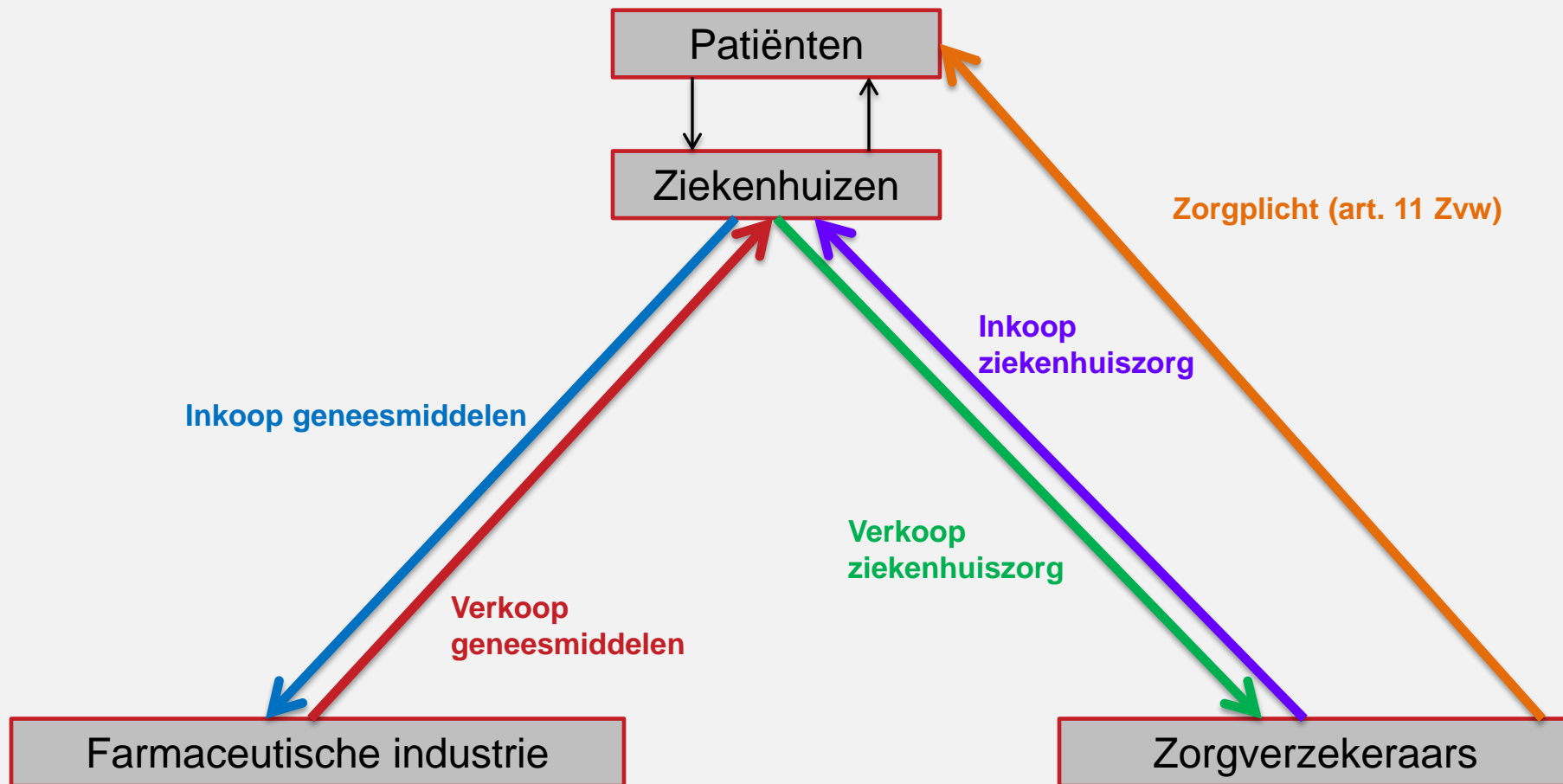
MAVERICK

Competition | Regulation | Litigation

**Inkoop dure geneesmiddelen &
mededingingsrecht
Strategische conferentie MEI**

13 oktober 2016

Diederik Schrijvershof

Leidraad ACM: opmerkingen (i)

- Definitieve leidraad 23 juni 2016 + Q&A op website ACM
- Veilige haven gezamenlijke inkoop dure geneesmiddelen (geneesmiddelen voor medisch-specialistische zorg)
 - Want: lagere prijzen, hogere kortingen, betere voorwaarden
 - Dure geneesmiddelen slechts beperkt deel van totale budget van het ziekenhuizen

Leidraad ACM: opmerkingen (ii)

- Mogelijke deelnemers gezamenlijke inkoop:
 - Eén of meerdere ziekenhuizen, inclusief ziekenhuisapotheken
 - Eén of meerdere zorgverzekeraars
 - Andere partijen (bijvoorbeeld wetenschappelijke verenigingen)

Leidraad ACM: opmerkingen (iii)

- Veilige haven voor gezamenlijke inkoop:
 1. Er is sprake van een harmonisatie van slechts een beperkt deel van de kosten;
 2. Toetreding tot het inkoopverband is mogelijk op basis van vooraf kenbare, objectieve en non-discriminatoire criteria;
 3. Het inkoopverband legt de deelnemers eraan juridisch en feitelijk geen onnodige beperkingen op wat betreft contractduur, afnameverplichtingen en uittreding.

- Aan deze voorwaarden voldaan?
 - Geen nadelige effecten inkoopverband op de concurrentie

Leidraad ACM: opmerkingen (iv)

- Vuistregels bij de beoordeling van gezamenlijke inkoop:
 1. De kosten van de gezamenlijk ingekochte geneesmiddelen zijn niet meer dan een beperkt deel van de totale kosten van het ziekenhuis (<15% omzet) of zorgverzekeraar (<5% totale schadelast basisverzekering);
 2. Een inkoopcombinatie moet toegankelijk zijn voor andere inkopers;
 3. Het moet eenvoudig zijn om weer uit een inkoopcombinatie te stappen.

Leidraad ACM: opmerkingen (v)

- *Vuistregels 1: de kosten van de gezamenlijk ingekochte geneesmiddelen zijn niet meer dan een beperkt deel van de totale kosten van het ziekenhuis (<15% omzet) of zorgverzekeraar (<5% totale schadelast basisverzekering)*
 - Lagere drempel zorgverzekeraars: minder spelers & homogenere kosten
 - Belangrijk om ontwikkeling van de kosten continue te monitoren
 - Komt één of meerdere deelnemers boven de drempel uit? Veilige haven n.v.t.

Leidraad ACM: opmerkingen (vi)

- Vuistregels 2: *een inkoopcombinatie moet toegankelijk zijn voor andere inkopers*
 - Waarborgt *level playingfield*
 - Een ziekenhuis/zorgverzekeraar dat/die wil toetreden en voldoet aan vooraf kenbare objectieve en non-discriminatoire criteria moet toegelaten worden
 - Inkoopverband met alleen ziekenhuizen hoeft zorgverzekeraar niet toe te laten en vice versa
 - (Redelijke) toetredingsbijdrage is toegestaan om (opstart)kosten te dekken
 - Een restrictiever toelatingsbeleid? Veilige haven n.v.t.

Leidraad ACM: opmerkingen (vii)

- Vuistregels 3: *Het moet eenvoudig zijn om weer uit een inkoopcombinatie te stappen.*
 - Noodzaak afnameverplichtingen moet kunnen worden onderbouwd
 - Sancties op niet naleven afspraken dienen redelijk te zijn
 - Verplichting om alle geneesmiddelen via het inkoopverband af te nemen is in beginsel een onnodige beperking
 - Geen onredelijke minimumlengte deelname
 - Gezamenlijk voorkeursbeleid (mits in overeenstemming met o.a. Zorgverzekeringswet) mag, maar mag niet verplicht worden opgelegd aan deelnemers inkoopverband

Leidraad ACM: opmerkingen (viii)

- Overige voorwaarden veilige haven:
 - Leidraad ACM geldt niet voor andere producten of diensten dan geneesmiddelen voor medisch-specialistische zorg
 - Geen beperkingen die verder gaan dan noodzakelijk voor het gezamenlijk inkoopverband
 - Maximale contractduur gezamenlijke inkoop van drie jaar
 - Inkoopverband mag niet in strijd zijn met regels uit o.a. de Zorgverzekeringswet, Geneesmiddelenwet en de Wet BIG
 - Afspraken die verder gaan dan reikwijdte leidraad moeten apart worden getoetst aan de mededingingsregels

Leidraad ACM: opmerkingen (ix)

- Niet voldaan aan voorwaarden ACM?
 - Inkoopverband kan mogelijk toch: self-assessment (evt. met informele zienswijze ACM)
 - Toets uit artikel 6 lid 3 Mededingingswet: (o.a.) wegen de voordelen van de samenwerking op tegen de beperking van de mededinging die dit teweegbrengt?
- Inkoopsamenwerking tussen niet-concurrenten zal waarschijnlijk niet in strijd zijn met mededinging
 - Bijvoorbeeld ziekenhuizen actief op verschillende geografische markten

Leidraad ACM: opmerkingen (x)

- Marktafbakening?
 - Eén productmarkt voor ziekenhuiszorg?

- Geografische marktafbakening?
 - Ruimer dan Nederland?

- Hoe ongeoorloofde informatie-uitwisseling te voorkomen?
 - Gezamenlijke inkoop door ziekenhuizen samen of via een onafhankelijke derde partij?
 - Alleen noodzakelijke informatie uitwisselen & geen rechtstreekse informatie-uitwisseling, maar bijv. alleen aan het inkoopverband
 - Geheimhoudingsverplichtingen voor vertegenwoordigers partijen

Zorgplicht (i)

- Artikel 11 Zorgzekeringswet
- Zorgverzekeraar moet het in de Zvw te verzekeren risico (de zorg) leveren dan wel vergoeden
 - Het gaat daarbij naast de (vergoeding van) zorg ook om kwaliteit, tijdigheid en bereikbaarheid
- De Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) ziet toe op naleving van de zorgplicht

Zorgplicht (ii)

- Ook zorgaanbieders kunnen een beroep doen op de zorgplicht
- HR 6 november 2015 (*VGZ/Nutricia*)
 - VGZ voerde een onrechtmatig preferentiebeleid
 - HR: *“In verband met [...] kunnen ook de aanbieders van zorg, als marktpartijen wier positie mede geregeld wordt door de Zvw, op grond van de Zvw aanspraak erop maken dat verzekeraars zich bij hun beleid met betrekking tot zorgovereenkomsten aan het hiervoor in 3.11.4 genoemde uitgangspunt [= de zorgplicht] houden, in die zin dat zij geen beleid voeren dat tot gevolg heeft dat de zorg waarop de Zvw aanspraak geeft, wordt beperkt.”*

Vragen?

Diederik.Schrijvershof@maverick-law.com / 06 81 364 318

www.maverick-law.com

Volg ons op @MaverickLawyers